

ВІСНИК ОБДАРОВАНОЇ МОЛОДІ

№ 8 (16)

6 серпня 2009 року

*Важлива не кількість знань, а якість їх.
Можна знати дуже багато чого,
не знаючи найпотрібнішого.
Лев Толстой*

Добрий день, дорогі читачі!

Раді зустрічі з вами на сторінках нашого видання. Вітаємо всіх, хто в цьому році пройшов всі випробування, пов'язані зі вступом до вищого навчального закладу, та став студентом! Вітаємо всіх хто вибрав свою стежину у життя. І якою б ця стежина не була – рівною і гладенькою, чи тернистою, головне – впевнено йти до своєї мрії, до перемоги, до досягнення цілі. Мрійте, творіть, перемагайте!

Своїми проблемами і перемогами діліться з нами. Ми чекаємо на ваші творчі роботи: вірші, оповідання, статті, пісні, малюнки, фотографії, наукові роботи, які надсилайте на електронну адресу visnuk@som.org.ua, або ж особисто мені, головному редактору Тетяні Пригоді tania@som.org.ua.

Бажаємо всім творчого натхнення і зростання!

Тетяна Пригода

Зміст

Молодь і час

Рейтинги вузів	3
Державне замовлення не скоротять	5
Конкурс проектів	6
Школа-майстерня для практикуючих журналістів	7
Кожному учню ноутбук	8
Розроблено проект	8

Таїна обдарованості

Методики для дітей	9
Свобода для батьків чи користь для дитини?	12

Знай наших

Прес-реліз	16
Учнівська збірна України	18
Медалі в Тампере	19
Видатні українці світу	20

Мистецтво жити

Статус університетів	21
--------------------------------------	----

Лінія довіри

Чому дитина не хоче йти до школи	21
--	----

Світ творчості

Осипенко Любов	26
--------------------------------	----

Цікаві факти

5 судових позовів	27
-----------------------------------	----

Хто думає, що осяг усе, той нічого не знає.

Лао-Цзи

Рейтинги вузів: бути чи не бути?

Рейтинги вищих навчальних закладів (ВНЗ) - явище, що викликає жвавий інтерес і суперечливі оцінки практично в будь-якій країні світу, навіть там, де існування системи вищої освіти без рейтингів уже неможливо уявити. Не випадково Європейська комісія нині фінансує розробку нового багатомірного міжнародного рейтингу вищих навчальних закладів, а також низку інших проектів з рейтингування й суміжної тематики

Роберт Дж. Морс (Robert J. Morse), визнаний експерт у сфері рейтингів навчальних закладів, закликає розробляти й публікувати рейтинги ВНЗ, попри бурхливу фінансову кризу. З кожним роком ці дані набувають дедалі більшої ваги й стають загальноприйнятою повсякденною практикою як для окремих країн, так і для міжнародного співтовариства загалом.

Ці й низка інших тем опинилися в центрі дискусії на 4-й конференції міжнародної експертної групи з рейтингів (IREG, International Ranking Expert Group), що недавно відбулася в Астані (Казахстан). Форум було повністю присвячено рейтингам вищих навчальних закладів, перспективам цієї галузі та проблемам, що супроводжують розробку рейтингів. Експерти, які представляють різні організації та структури з понад 30 країн, обмінювалися думками, сперечалися, шукали оптимальні рішення проблем, що виникають.

Цього року Україна не залишилася осторонь і була представлена на конференції двома національними рейтингами - "Компас" і "Топ-200".

Загальні враження про конференцію двоїсті. З одного боку, можна позитивно оцінити колосальну роботу у сфері методології рейтингів, діяльності з розробки нових глобальних і національних рейтингів, ініціативи щодо їх удосконалення, які вже здобули визнання. З іншого боку, дивує інертність, притаманна як багатьом ВНЗ пострадянського простору, так і системам вищої освіти цих країн загалом. Якщо говорити безпосередньо про українські вищі навчальні заклади, то вражає байдуже ставлення керівництва університетів до можливості репрезентувати свою альма-матер у світових табелях про ранги, їхнє зневажливе ставлення до процедури рейтингування.

Нові починання Європи

Попри відносно юний вік такого явища, як рейтинги вищих навчальних закладів (перші рейтинги ВНЗ з'явилися в першій половині 80-х років XX століття), вони вже міцно посіли своє місце в системі оцінки якості освіти та ефективності наукової діяльності ВНЗ. Вони стали одним з елементів забезпечення прозорості (транспарентності) системи вищої освіти. Нині рейтинги є одним із джерел інформації,

яку використовують при ухваленні управлінських рішень як самі ВНЗ, так і державні структури, наприклад, з питань фінансування тих чи інших навчальних закладів.

Цінність і важливість рейтингів ВНЗ як вимірювального інструмента для сфери вищої освіти нині незаперечна, і представники європейського істеблішменту це чудово розуміють. Так, під час головування Франції в Європейському Союзі (ЄС) було ініційовано проект із розробки нового міжнародного рейтингу університетів з метою виправити вади, характерні для існуючих нині міжнародних рейтингів. Як приклад можна навести викривлення, пов'язані з культурними й мовними аспектами, зосередженість переважно на дослідницькій місії університетів тощо. Однією з особливостей майбутнього рейтингу стане його орієнтація на кілька вимірів: викладання й навчання, дослідницька активність, інтернаціоналізація, наявність регіональних і соціально орієнтованих програм. Користуючись ним, можна буде вибрати найбільш значимі для себе індикатори й отримати ексклюзивний рейтинг, складений відповідно саме до цих індикаторів. Це означає, що різні користувачі й цільові групи зможуть отримати рейтинги, які відповідають саме їхнім інтересам, так звані *smart rankings*.

Нині створено спеціальний консорціум (CHERPA - Consortium for Higher Education and Research Performance Assessment), який займатиметься розробкою та складанням пілотного рейтингу. Його результати обіцяють презентувати в травні 2011 року.

Однак активність європейців не обмежується цією ініціативою. ЄС підтримує низку проектів, покликаних забезпечити прозорість системи вищої освіти.

Чи потрібні рейтинги під час кризи?

Один із найдосвідченіших представників рейтингового співтовариства Роберт Дж. Морс, директор зі збору даних і досліджень U.S. News and World Report, зазначив, що, попри виниклу кризу, життя триває, і люди, як і раніше, мають потребу в рейтингах. У деяких країнах рейтинги є ключовим інструментом оцінки якості освіти. Вони виступають двигуном реформ, спрямованих на поліпшення стандартів і рівня освіти. Такі позитивні тенденції не мають страждати від економічних і фінансових проблем.

В Україні донедавна жоден із вищих навчальних закладів не був представлений у світових рейтингах університетів (крім, мабуть, рейтингу Вебометрикс, де "найуспішніший" український ВНЗ знаходимо на 1481-му місці).

Нинішнього року кілька українських ВНЗ увійшли до "Рейтингу провідних університетів світу", підготовленого російськими дослідниками. І, судячи з кількості українських ВНЗ, потрапили до нього тільки ті навчальні заклади, які були готові до співробітництва. Укладачі міжнародних рейтингів, які намагалися встановити контакт з українськими ВНЗ і бажали отримати від них необхідну інформацію, скаржаться, що ті просто ігнорують такі пропозиції, не вважаючи їх особливо цікавими й важливими.

Що ж до двох найавторитетніших міжнародних рейтингів (Шанхайського рейтингу (ARWU) і рейтингу "Таймс" (Times Higher Education -QS World University Ranking)), то наші вищі навчальні заклади в них до цього часу не представлені зовсім. І якщо до Шанхайського рейтингу потрапити справді складно, бо він висуває високі вимоги до науково-дослідної діяльності університетів, то для появи в рейтингу "Таймс" у деяких українських ВНЗ є непогані шанси.

Яка користь від участі в рейтингах?

Щоб стати частиною міжнародних рейтингів, передусім треба бути готовим до співробітництва з організаціями, які займаються їх складанням. Щоб потрапити до світового рейтингу, ВНЗ має зібрати точну й достовірну інформацію про свій потенціал та діяльність і вчасно надати її організації, відповідальній за складання рейтингу.

На прикладі рейтингу "Таймс" можна оцінити, які переваги університету дає позиція в міжнародному рейтингу:

профайл ВНЗ з'являється на сайті міжнародного рейтингу, куди щодня заходять сотні тисяч відвідувачів з усього світу;

профайл містить інформацію про ВНЗ, з якою його представники можуть самостійно працювати: доповнювати, редагувати тощо;

інформація про ВНЗ публікується в друкованому довіднику Times Higher Education - QS (у разі, якщо університет потрапив у ТОП-500);

інформація про ВНЗ стає доступною для різних країн, що позитивно позначається на впізнаваності ВНЗ у світі;

отримавши впізнаваність, університет може залучати іноземних студентів, викладачів, дослідників, у такий спосіб підвищуючи фінансові інвестиції в економіку країни;

потрапляючи до міжнародного рейтингу, ВНЗ інтегрується у світову освітню систему й відповідає її основним критеріям.

Це лише деякі з можливостей, що відкриваються перед університетами завдяки світовим рейтингам. Так чому ж досі українські університети не вважають за потрібне оцінити всі ці переваги на власному досвіді?

Показовим у цьому зв'язку є досвід наших польських колег. Як зазначив у виступі Вальдемар Сивинський, президент Perspektywy Education Foundation (Польща), для більшості польських ВНЗ участь у міжнародних рейтингах є пріоритетним завданням. Керівництво ВНЗ аналізує дані рейтингів і враховує їхні результати при формуванні стратегії розвитку ВНЗ. Крім того, один із керівників ВНЗ (найчастіше проректор) зобов'язаний стежити за роботою зі збору інформації, підтверджувати дані про університет, надіслані організаторам рейтингів, аналізувати опубліковані результати рейтингів, брати участь у конференціях і заходах щодо рейтингування.

Основним завданням розробників рейтингів залишається їх подальше поліпшення, а різних цільових груп - навчитися мудро користуватися їхніми результатами.

Автори: Наталя Кривуліна, Андрій Кашин

По матеріалах: Дзеркало тижня

Державне замовлення на спеціалістів, магістрів та докторантуру не скоротять

За ініціативи Міносвіти та підтримки Мінекономіки і особисто міністрів Івана Вакарчука та Богдана Данилишина вчора Уряд відновив обсяги державного замовлення на підготовку спеціалістів та магістрів на рівні минулого року. Відповідні зміни внесено до розпорядження КМУ N 416 від 14 квітня 2009 року, яким передбачалося скорочення державного замовлення на підготовку магістрів та спеціалістів на 10 відсотків, а докторантури - вдвічі.

Також скасовано скорочення державного замовлення на навчання в докторантурі.

Такий крок дасть можливість випускникам-бакалаврам продовжити навчання за державні кошти, що особливо важливо для підтримки молоді в умовах кризи.

КОНКУРС

СПІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКО - СЛОВАЦЬКИХ НАУКОВО - ДОСЛІДНИХ ПРОЕКТІВ НА 2010-2011 РОКИ

На виконання Угоди між Урядом України і Урядом Словацької Республіки про науково-технічне співробітництво від 2 грудня 2002 року та Протоколу третього засідання Спільного українсько - словацького Комітету з науково-технічного співробітництва від 7 листопада 2007 року Міністерство освіти і науки України та Міністерство освіти Словацької Республіки оголошують конкурс спільних українсько - словацьких науково-дослідних проектів на 2010-2011 роки

Конкурс є відкритий для будь яких наукових підрозділів вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ і підприємств обох країн.

Для участі в конкурсі приймаються проекти за всіма пріоритетними напрямками згідно з Законом України "Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки". Тематика науково-дослідних проектів конкурсом не обмежена.

Основні умови та строки подання заявок на конкурс:

Проектна пропозиція повинна включати детальну інформацію щодо мети та підстави запланованої спільної науково-дослідної роботи, методології досліджень, складу кожної групи дослідників та розкладу роботи, що передбачається виконати.

Проектні пропозиції готуються українською та англійською мовою з використанням спеціальної "Форми проектної пропозиції" і надаються для експертизи та затвердження до Міністерства освіти і науки України.

Розглядатися будуть лише ті документи, які відправлені не пізніше останнього дня конкурсу (по даті на поштовому штемпелі) на адресу Міністерства освіти і науки України, а також зареєстровані у канцелярії Міністерства.

Відповідно до своїх правил і процедур Сторони незалежно одна від одної проводять експертизу проектних пропозицій і визначають їх рейтинг. Остаточне затвердження пропозицій здійснюється на засіданні Спільного українсько - словацького Комітету з науково-технічного співробітництва.

По закінченню проекту до кожного міністерства подається заключний звіт щодо результатів досліджень та можливості їх впровадження, затверджений науковими керівниками проекту з обох сторін.

Питання публікації результатів спільних досліджень та набуття прав на інтелектуальну власність, набуту в результаті спільної діяльності фізичних та юридичних осіб держав Сторін, вирішуються у відповідності до законодавства кожної з держав Сторін, норм міжнародного права та згідно окремим договорам між фізичними та юридичними особами держав Сторін.

Документи приймаються з 1 серпня 2009 року до 30 вересня 2009 року.

Аплікаційні форми для українських науковців можна знайти на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України: www.mon.gov.ua

Контактна установа в Україні:

Міністерство освіти і науки України
01601, м. Київ
бульв.Т.Шевченко, 16

9-12 вересня 2009 року Гендерний інформаційно-аналітичний центр «Крона» в партнерстві з Фондом ім. Фрідріха Еберта (регіональне представництво в Україні та Білорусі) проводить Другу Осінню школу-майстерню для практикуючих журналістів «Гендерний погляд».

Під час навчання ви дізнаєтесь:

Звідки в журналістів стереотипи? Стереотипні образи чоловіків та жінок в українських засобах масової інформації;

Феномен: «жіноча» та «чоловіча» преса по-українськи;

Художнє оформлення статей. Чому рекламисти використовують еротизм і сексизм в рекламі, а журналісти – здебільшого «чоловічі» фотографії;

Інформаційний привід. У гонитві за ексклюзивністю. Як на базі існуючих стереотипів робити ексклюзивні матеріали.

Та багато чого іншого.

У програмі також передбачено показ тематичних відеофільмів.

Кожен учасник по завершенні школи отримає спеціальний посібник «Гендерний погляд», а також прес-пакет від медіа-партнерів – Академії української преси, Телекритики та інших організацій.

Окрім цього, випускники школи отримають сертифікат про її закінчення.

Вимоги до учасників:

До участі на конкурсній основі запрошуються молоді практикуючі журналісти зі Сходу та Півдня України віком від 20 до 30 років. Усі витрати щодо участі сплачуються організатором заходу.

Школа-майстерня відбудеться з 9 по 12 вересня 2009 року в Харківській області на Салтівському водосховищі.

Бажаючих взяти участь у роботі школи просимо надіслати попередню заявку з інформацією до 15 серпня 2009 р. **на електронну адресу press.krona@gmail.com :**

Прізвище, ім'я, по-батькові, вік;

Область (місто, район), в якому мешкаєте;

ЗМІ, в якому друкуєтеся;

Телефон, електронна пошта.

Обов'язковим для кожного конкурсанта є написання есе на тему «Які, на Вашу думку, професії можна вважати жіночими, а які – чоловічими?». Обсяг – не більше 1 стор.

Про результати відбору Вас буде повідомлено додатково.

Контакти:

Людмила ГУСЛЯКОВА, директорка

Микола СУХОМЛИН, медіа-експерт

Конт. тел.: (057) 76-425-76, 764-25-75

Тел./факс: 714-35-94

E-mail: press.krona@gmail.com

www.krona.org.ua

"Кожному учню - ноутбук"

МОН та корпорація Intel оголошують конкурс проектів серед закладів освіти на найкращу модель використання персональних мобільних комп'ютерів учня.

Учасниками конкурсу можуть бути вчителі середніх загальноосвітніх навчальних закладів, спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з особливими потребами, закладів для дітей-сиріт та дітей, що залишились без батьківського піклування. Конкурс стартував 13 липня 2009 року та завершиться 1 жовтня 2009 року. Заявки на участь в конкурсі приймаються до 20 вересня 2009 року. Імена переможців буде оголошено для Дня вчителя, 5 жовтня 2009 року.

В рамках конкурсу будуть розглядатися проекти, які мають яскраво виражений інноваційний характер та представляють моделі використання мобільних комп'ютерів в класно-урочній системі, на позакласних заняттях для розвитку творчих здібностей учнів, для самостійного вивчення предметів.

Буде відібрано найбільш цікаві та передові моделі впровадження, які будуть реалізовуватись в навчальних закладах. Трьом переможцям конкурсу до 1 листопада 2009 року буде безкоштовно надано комплект персональних мобільних комп'ютерів учня, відповідно до кількості учнів в класі, а викладачу - мобільний комп'ютер вчителя. Також керівників проектів буде запрошено на щорічну конференцію "Чому навчати і як вчитись в ХХІ столітті", яка відбудеться в грудні в Москві, за підтримки корпорації Intel.

Програма "1 учень - 1 комп'ютер" реалізується в багатьох країнах світу в рамках глобальної ініціативи Intel World Ahead ("Світ майбутнього починається сьогодні"), та є частиною проекту "Мобільні технології - школам". В 2008 році корпорація Intel спільно з МОН України розпочала реалізацію даної програми в Україні, в рамках якої вже передано більше 1000 персональних комп'ютерів школярів Intel Classmate PC (CMPC) в загальноосвітні школи України, які беруть участь в експерименті. Intel Classmate PC ("Персональний мобільний комп'ютер учня") на основі технологій Intel призначений для використання школярами віком від 6 до 12 років та покликаний допомогти учням та вчителям в організації навчального процесу в школі та позакласній діяльності школярів. Навчальне середовище школи, в якій кожен учень та вчитель можуть використовувати персональний мобільний комп'ютер, наповнюється новими інноваційними моделями застосування інформаційних та комунікаційних технологій. Учні молодших та середніх класів можуть виконувати завдання та працювати самостійно, беручи участь в навчальних дослідницьких проектах.

Більше детальну інформацію про конкурс та умови подачі заявок можна отримати на сайті: www.1to1.iteach.com.ua

Департаментом загальної середньої та дошкільної освіти розроблено [проект](#) наказу Міністерства освіти і науки України "Про внесення змін до Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.02.08 [№ 94](#), та проект Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (зі змінами).

Пропозиції та зауваження просимо надсилати **до 10 серпня ц.р.** за адресою: [I vaschenko@mon.gov.ua](mailto:vaschenko@mon.gov.ua), dzso@mon.gov.ua

Таїна обдарованості

Знання деяких принципів легко компенсує незнання деяких фактів.

Клод Гельвецій

Развивающие методики для детей

Сейчас существует множество развивающих методик для маленьких детей, и многие из них заслуживают внимания. Большинство из них проверенно на практике. Здесь собраны сведения об основных наиболее известных методиках и программах

Методика Зайцева

Зайцев разработал совершенно уникальную методику обучения чтению на основе оригинальных складовых кубиков. Кубики разных размеров представляют собой коробочки, которые заполняются соответствующим материалом, в зависимости от склада (звонкие - железками; глухие - деревяшками; "золотые", гласные - медными монетками). К тому же за определенными буквами закреплены определенные цвета, что помогает на ассоциативном уровне запомнить основные правила фонетического разбора. Изначально методика предназначалась для двухлеток и в основном для обучения в группе, в садике. Но предприимчивые родители стали применять ее для своих детей почти с новорожденного возраста, и это тоже давало хорошие результаты (ребенок начинал говорить и одновременно читать). В комплект с кубиками входят также соответствующие таблицы, по которым те же склады можно пропевать, что значительно увеличивает эффективность обучения. Говорят, что при изучении русского языка как иностранного с помощью кубиков Зайцева любой изучающий язык быстро учится читать по-русски.

Недавно вышли также английские кубики, но не складовые, а грамматические, для более старших детей. К ним также прилагаются таблицы. Они также оказывают большую помощь в усвоении грамматической структуры языка. Зайцев также создал систему таблиц для изучения математики "Математика для всех" в таблицах.

Методика Глен Домана

Глен Доман, основатель The Institutes for the Achievement of Human Potential (IAHP, Институт развития человеческого потенциала), разработал методику, основанную на следующих принципах:

- самые лучшие преподаватели для малыша - его родители;
- обучение - это игра, которую следует прекращать раньше, чем ребенок устанет;
- не надо проверять своего ребенка;
- любопытность поддерживается быстротой и новизной.

Суть методики состоит в том, что на большие карточки пишут большими красными буквами слова (для обучения чтению), красные точки, количество которых соответствует какой-либо цифре (для обучения счету) или приклеивают картинку с каким-нибудь "битом знания", (для получения энциклопедических знаний).

Все человеческие знания подразделяются на 10 отраслей:

- биология
- история
- география
- музыка
- искусство
- математика
- физиология человека

прикладные науки
языки
литература

Эти разделы, в свою очередь, делятся на категории. Например, для биологии категориями могут быть птицы, рыбы, деревья. Каждая категория включает в себя множество элементов. На карточках даются изображения этих предметов. Это и есть "биты интеллекта" показывают ребенку точно так же, как карточки "уроков" чтения. После того, как ребенку продемонстрировали таким образом около тысячи элементов, начинают повторный показ, но теперь сопровождающийся характеристикой, именуемой "программой развития интеллекта". Эти карточки показывают определенными порциями по несколько раз в день, начиная с 3-х по 5 раз, постепенно вводят больше карточек и удаляют старые, увеличивая количество показов по мере развития ребенка.

Считается, что оптимальный возраст для начала обучения малыша - 3-6 месяцев. Начать в год - тоже неплохо. После двух лет ребенка учить будет с каждым годом сложнее. К шести годам полностью заканчивается развитие мозга, поэтому важно успеть до этих пор.

Методика Монтессори

Итальянка Мария Монтессори (1870-1952) открыла свою школу в 1907 году. Ей удавалось с помощью ряда своеобразных заданий и умелого применения принципа саморазвития, когда малыш занимается сам, так успешно влиять на развитие умственно отсталых детей, с которыми она занималась, что к моменту поступления в школу они по своему развитию даже превосходили нормальных детей. Тогда это так поразило ее, что она писала: "... что же надо делать с нормальными детьми, чтобы они стали слабее моих несчастных?"

Затем Мария Монтессори перенесла свой метод на здоровых детей.

Она рассматривала педагогов как последователей-наблюдателей. Программы, носящие её имя, существенно отличаются друг от друга, хотя учителя проходят обязательный курс подготовки. Метод Монтессори популярен во многих детских садах. Группы объединяют детей по принципу семьи: дети 3 - 12 лет занимаются вместе. Учебный материал был в свое время создан Марией Монтессори для развития и тренировки специальных навыков с учетом возраста ребенка. Описание метода Монтессори.

Метод Монтессори состоит из трех основных частей: ребенок, окружающая среда, учитель.

Метод Монтессори основан на наблюдении за ребенком в естественных условиях и принятии его таким, каков он есть. Основной принцип метода Монтессори: подвигнуть ребенка к самовоспитанию, к самообучению, к саморазвитию. Девиз метода Монтессори: "Помоги мне сделать это самому". Ребенок учится в основном самостоятельно с помощью специально разработанной окружающей среды - Монтессори - материалов. В Монтессори -материалах заложена возможность самоконтроля, ребенок сам видит свои ошибки, и взрослому не нужно указывать на них. Роль учителя состоит не в обучении, а только в руководстве самостоятельной деятельностью ребенка.

Огромное значение для реализации метода Монтессори имеют дидактические Монтессори-материалы. Это что-то среднее между учебными пособиями и развивающими играми, изготовленные непременно из натуральных материалов. Дизайн Монтессори-материалов не менялся со дня создания. т.е. почти 100 лет. Для изготовления деревянных материалов применяются ценные сорта дерева, все материалы изготавливаются очень качественно, некоторые из них достаточно сложны

в изготовлении. Поэтому Монтессори-материалы стоят достаточно дорого. Монтессори-класс включает в себя множество зон:

зона реальной жизни: ребенок учится самостоятельно одеваться, пересыпать и переливать, мыть, чистить, перемешивать, вырезать, раскрашивать, рисовать и т.п. Дети учатся концентрировать внимание и развивают крупную и мелкую моторику;

зона сенсорного развития: изучение окружающего мира (различать высоту, длину, вес, цвет и др. свойства предметов). Дети играют с предметами, изучая размер, форму и цвет. К примеру, малыш по порядку выставляет на стол цилиндры от самого большого до самого маленького. Детишки также учатся следить глазами слева направо, что помогает освоиться с чтением;

зоны языковая, географическая, математическая, естественно-научная: умственное развитие ребенка.

двигательные упражнения - в основном на линии. В большинстве Монтессори-классов на ковре или на полу нарисована ленточная линия в виде круга(овала), которая используется для физических упражнений по развитию равновесия и координации движений, а также внимания.

Ребенок сам выбирает зону и конкретный Монтессори-материал, с которым хочет работать. Он может работать один или с другими детьми, этот выбор он тоже делает обычно сам. Ребенок работает в собственном темпе, в методе Монтессори нет соревнования. Многие Монтессори-школы дополняют Монтессори-материалы такими зонами, как музыкальная, искусства и танцев, иностр. языка и др.

Задача Монтессори-учителя - помочь ребенку организовать свою деятельность, пойти своим уникальным путем, реализовать свой потенциал в наиболее полной мере. Очень важны особые педагогические приемы, которым должны научиться Монтессори-учителя. В методе Монтессори нет классно-урочной системы, вместо школьных парт - легкие переносные столы и стулья + коврики, на которых занимаются на полу. Монтессори-учитель не является центром класса, как в традиционной школе. Он не сидит за столом, а проводит время в индивидуальных занятиях с детьми. Монтессори-учитель вмешивается в деятельность ребенка только тогда, когда это необходимо.

Методика П.В. Тюленева

П.В. Тюленев - социолог, педагог, разработчик "Метода интеллектуального развития ребенка", целой системы ускоренного обучения, которое он предлагает расширить на все области развития - от чтения, до воспитания в ребенке качеств руководителя, предпринимателя. Автор многих книг по этой тематике, таких как: "Читать раньше, чем ходить", "Знать ноты раньше, чем ходить", Тюленев рассказывает о том, что нужно просто создать малышу соответствующую развивающую среду начиная с рождения и как важно не упустить первые недели и месяцы его жизни.

По системе Тюленева разработано множество развивающих материалов, которые охватывают многие области и периоды жизни, начиная с дородового и заканчивая 18 годами.

Методика "Пальчиковые игры"

Ученые, которые изучают деятельность детского мозга, психику детей, отмечают большое стимулирующее значение функции руки.

Сотрудники Института физиологии детей и подростков АПН установили, что уровень развития речи детей находится в прямой зависимости от степени сформированности тонких движений пальцев рук.

Этот факт должен использоваться в работе с детьми и там, где развитие речи происходит своевременно, и особенно там, где имеется отставание, задержка развития моторной стороны речи. Рекомендуется стимулировать речевое развитие детей путем тренировки движений пальцев рук.

Тренировку пальцев рук уже можно начинать в возрасте 6-7 месяцев: сюда входит массаж кисти рук и каждого пальчика, каждой его фаланги. Проводится разминание и поглаживание ежедневно в течение 2-3 минут.

Уже с десятимесячного возраста проводят активные упражнения для пальцев рук, вовлекая в движение больше пальцев с хорошей, достаточной амплитудой. Упражнения подбираются с учетом возрастных особенностей.

По матеріалах: www.deti.ru

Свобода для батьків чи користь для дитини?

До 12-ти років дитина повинна відвідувати 2-3 колективи, і тоді вона матиме змогу побути в різних ролях: десь - лідером, десь - членом референтної групи, десь - аутсайдером

Таким чином, дитина має цінну можливість накопичити досвід різних стилів спілкування на різних рівнях у залежності від її статусу в колективі. Також дитина має змогу вибрати для себе той стиль і прагнути того статусу, при якому вона почувається найкомфортніше.

Ваши дети - не дети вам.

Они сыновья и дочери тоски Жизни по самой себе.

Они приходят благодаря вам, но не от вас,

И хотя они с вами, они не принадлежат вам.

Вы можете дать им вашу любовь,

но не ваши мысли,

Ибо у них есть свои мысли.

Вы можете дать пристанище их телам, но не их душам,

Ибо их души обитают в доме завтрашнего дня,

где вы не можете побывать даже в мечтах.

Вы можете стараться походить на них,

но не стремитесь сделать их похожими на себя.

Ибо жизнь не идет вспять и не задерживается

на вчерашнем дне.

Вы - луки, из которых ваши дети,

как живые стрелы, посланы вперед.

Стрелок видит цель на пути бесконечности

и сгибает вас своей силой,

чтобы стрелы летели быстро и далеко.

Пусть ваш изгиб в руке стрелка

станет вам радостью;

Ибо как любит Он летящую стрелу, так любит Он и лук,

остающийся на месте.

Каліл Джейран, «Пророк»

Чому ми приділяємо увагу такій звичайній, буденній справі? Бо саме позашкільна робота дозволяє дітям не вештатись вулицями, маючи купу невитраченої енергії та часу; саме в гуртках дитина має можливість розвивати свої здібності у прикладній роботі, яка може дуже знадобитись у майбутньому дорослому житті. А ще дитина має цінний досвід спілкування не лише у класному колективі, де «усі місця розподілені та

зайняті», де досить мало шансів проявити себе в іншій іпостасі й майже нема шансів на те, щоб змінити стереотип сприйняття дитини колективом однокласників у іншій ролі й на іншому ієрархічному місці.

Якщо батьки були настільки мудrimi, що продумали, яка саме прикладна «наука» може знадобитись дитині в майбутньому, та ще й порадилися з дитиною про її вподобання, то в них є всі шанси виростити самодостатню людину, задоволену життям і вдячну батькам. Такій дитині легше визначити свій статус, ідентифікуватися з певною групою однолітків, включитись у систему соціальних відносин, навчитись вирішувати соціальні та моральні проблеми. Діти, які відвідують гуртки, більше здатні до саморозвитку та самовдосконалення, ніж їхні однолітки, які «відпочивають» на дивані з чіпсами під «ящиком» або на вулиці з друзями, які теж нічим додатковим не обтяжені й так само легко дивляться в майбутнє, упевнені в тому, що їхні батьки-гаманці вічно живі, як Ленін.

А в житті вашій дитині може знадобитись будь-що: і бісероплетіння, і вміння малювати, і гра на музичному інструменті, і вміння танцювати та співати, і вміння шити та вишивати, уміння поставити палатку та зварити обід на вогнищі в казанку і потім вимити цей казан у холодній річковій воді, і вміння орієнтуватись на місцевості за компасом і природними ознаками... Школа цього всього не навчає. Школа дає інтелектуальні знання та скупий досвід колективної взаємодії в одній ніші. Гуртки дозволяють розширити соціальні рамки для дитини, відчути себе цікавим для інших у соціально здоровій групі.

Особистісне замовлення дітей та батьків. У Великій Британії в закритих католицьких школах для хлопчиків існує свій особливий метод виховання цілісної особистості. У випускників цих шкіл дуже висока мотивація досягнення, працездатність і розвинені вольові якості. Суть цього методу полягає в тому, щоб не давати учням можливості лінуватись і бездіяльно проводити час. У дітей є час і на відпочинок, і на гру, і на спілкування. Але всі ці моменти їхнього життя чітко спрямовані та керовані дорослими, які знаходяться поруч з учнями. Основний принцип - усе виконувати максимально якісно та цікаво. Наприклад, кожного вечора після всіх справ хлопці грають у футбол. Грають вони стільки часу, скільки їм необхідно, щоб дуже стомитись. Після гри - душ і відбій. Навряд чи хтось би забажав після такого пустувати чи бешкетувати. Схоже, що в голові проблеми поставлено спрямоване та максимальне використання юнацької енергії до кінця, без залишку в напрямку позитивного вектора. Такий самий підхід у школах Англії даного типу й до навчання - максимально якісне, до повного розуміння та осмислення.

Позашкільний розвиток має бути спрямований обов'язково в позитивному векторі, напрямом якого є особистісне замовлення дітей та їхніх батьків. На першому місці замовлення самих дітей, тобто їх зацікавленість певною справою. Якщо батьки віддають дитину до гуртка, керуючись її запитом та інтересами, то сміливо можемо говорити про щасливе дитинство. Тоді відбувається таке:

- дитина відвідує гурток (або додаткові курси) із задоволенням;
- вона відчуває себе здатною щось виконувати успішно;
- у дитини зростають самооцінка й упевненість у власних силах і можливостях;
- зростають шанси на подальший успішний розвиток;
- батьки мають вільний час на особисте життя без самокатування сумлінням.

Якщо ж до гуртка її віддають лише за вподобаннями батьків, а не самої дитини, тоді так само сміливо можемо говорити про наявність домашнього самодурства, причин якому є кілька:

у такий самий гурток чи на такі ж курси ходить дитина багатого сусіда (чи сусідки), і це - престижно. У такому випадку батьки часто порівнюють власну дитину з дитиною сусіда. Звичайно ж, у сусіда - краще!

у той самий гурток кума (чи сестра) водить власну дитинку, і буде дуже зручно приєднати до куми і свою;

у дитинстві батьки завжди мріяли саме про цей гурток, але... але їм не судилося. І тепер за цю втрачену мрію дитинства батьків має відстраждати їх власна дитина.

Уявімо на мить, що дитина нічим не зайнята, крім школи... Вузьке коло спілкування жене дитину на вулицю на пошуки чогось цікавенького. А там її свіжої крові вже чекають неформальні молодіжні угруповання: панки, емо-панки, фрікі, готи та інші. Вони готові запропонувати підліткам «цікаво» провести час, навчити епатажної поведінки, перевдягнути її в «уніформу приналежності» до групи, покажуть, яку дозу «легких» наркотиків треба вжити для куражу. І тоді ваш підліток обов'язково відчує себе комусь потрібним і цікавим, його час буде наповнений змістом. Чи подобається вам, як батькам і вчителям, такий зміст? Якщо подобається - продовжуйте бути зайнятими настільки, щоб не знати, чим живе й цікавиться ваша дитина, продовжуйте й далі економити гроші та час на гуртках, продовжуйте мовчки спостерігати, як поглинає вашу дитину неформальне спілкування в Інтернеті та зменшуються її шанси на соціально здорове виживання.

Якщо ж такий зміст життя дитини вам не подобається, поцікавтесь у сусідів або в районному відділі освіти, які позашкільні установи є найближчими до вашого будинку. Поцікавтесь, які гуртки пропонує школа. Коли володітимете інформацією, зважте, яке захоплення дитини могло би бути вам по кишені, бо купувати глину чи матеріали для авіамоделей ви будете за різні кошти. І коли підрахуєте, звертайтеся до своєї дитини з кількома пропозиціями, обговоріть, що її цікавить і як це може їй знадобитись у майбутньому. Можливо, треба буде відвідати по одному заняттю в кількох гуртках, щоб визначитися з колом дитячих зацікавлень і батьківських можливостей. В усьому цьому є ще одна величезна перевага: ви маєте нагоду навчитись вести перемови із власною дитиною, розмірковуючи та навчаючи її розмірковувати й доводити вам власну думку. Той, хто вміє спокійно довести свою думку власним батькам, зможе так само спокійно довести її будь-кому. Отже, гурткам - бути.

Якими є напрями гурткової роботи?

Науково-технічний - спрямований на формування техніко-технологічних знань, розширення політичного світогляду, задоволення потреб у вдосконаленні з основ інформатики та комп'ютеризації, конструкторської, експериментальної та винахідницької діяльності, здібностей шляхом пошуку та розвитку вмінь, навичок технічного моделювання, конструювання тощо.

Еколого-природничий - спрямований на оволодіння знаннями про навколишнє середовище (природне й соціальне), усвідомлення себе частиною природи та можливість постійно спілкуватися з нею; формування екологічної культури особистості, набуття навичок і досвіду вирішення економічних проблем; залучення до практичної природоохоронної роботи, екологічної діяльності зі збереження навколишнього середовища.

Туристсько-краєзнавчий - передбачає залучення до активної діяльності у сфері туризму та краєзнавства, вивчення окремих географічних об'єктів та явищ соціального життя у природно-історичному аспекті, а також формування фізично здорової й духовної розвиненої особистості.

Фізкультурно-оздоровчий - забезпечує рухову активність молоді, формування в неї навичок здорового способу життя та оволодіння системою знань про людину, її повноцінний фізичний і духовний розвиток, зміцнення здоров'я, гармонії духу та тіла.

Військово-патріотичний - забезпечує формування громадянина, виховання високих духовних якостей і патріотичних почуттів і глибокої громадянської відповідальності за долю українського народу та держави, підготовку молодого покоління до військової служби.

Дозвілєєво-розважальний - передбачає організацію культурного дозвілля дітей та підлітків, спілкування з однолітками в різних формах ігрової діяльності, поліпшення психологічного здоров'я, зняття психологічної напруги.

Такі напрями діяльності створюють умови для професійної орієнтації та самовизначення дитини, для формування стійких мотивів до самореалізації у професійній діяльності, для підготовки молоді до зміни професій та адаптації до ринкової економіки.

Якість гурткової роботи. У чому полягає визначення якості гурткової роботи? Безглузде запитання? А ось і ні. На нашу думку, якість гурткової роботи тим вища, чим більше бажаючих відвідувати той чи інший гурток, чим менше діти пропускають заняття, чим більше вони хочуть поділитися з батьками своїми успіхами, чим більше відвідувачі стимульовані на успіх, чим краще й частіше застосовують отриманий у гуртку досвід у соціальному позагуртковому житті.

Від чого залежать усі ці успішні наслідки? Не від чого! А від кого! Керівник гуртка - людина, яка або поведе за собою вашу дитину, або відштовхне її від певного виду діяльності назавжди. Тому, вибираючи цікаву справу для власної дитини, спершу поцікавтесь у батьків, чиї діти вже відвідують цей гурток, їх думками про особистість керівника гуртка; поговоріть з керівником, якому ви на певний час довірите свою дитину. Поспостерігайте за поведінкою дітей, які виходять після заняття: в якому вони настрої, як вони спілкуються, чи йдуть одразу додому, про що розмовляють. Завжди набагато спокійніше себе почувають ті батьки, які мають уявлення про оточення дитини. Адже, можливо, саме в цьому новому колективі опиниться ваша дитина. Усе це справа двох-трьох днів, максимум - тижня. Так, треба ж знайти цей час! Який жах! Цілий тиждень витратити на пошук цікавого заняття для власної дитини! Ми згодні, на такий «подвиг» здатне лише істинно любляче, усвідомлене батьківство. Наша енергія спрямована туди, куди ми спрямовуємо наш час і гроші.

Бажаємо вам усвідомленої, спрямованої любові до своїх дітей. І вони обов'язково вам за це віддячать. Можливо, це буде ще не сьогодні, але згодом - обов'язково.

*Автор: Д. Арбеніна
По матеріалах: Освіта.іа*

„Людина боїться тільки того, чого не знає, знаннями перемагається всякий страх.”
В. Белінський

ПРЕС-РЕЛІЗ

щодо підсумків виступу команди України на Міжнародній учнівській олімпіаді з математики в м. Бремен (Німеччина)

З 10 по 22 липня 2009 року у місті Бремені (Німеччина) відбулась ювілейна 50-та Міжнародна учнівська олімпіада з математики. В змаганнях юних математиків взяли участь 565 учасників (серед яких тільки 59 дівчат) з 104 країн світу.

Україну представляли учні Києво-Печерського ліцею "Лідер" N171, фізико-математичного ліцею N208 м. Києва, Харківського фізико-математичного ліцею N27, Українського фізико-математичного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Серед учасників олімпіади - призери Міжнародної учнівської олімпіади 2008 року: Сердюк Назар та Сенін Віталій.

Команда України здобула 3 золотих, 1 срібну та 2 бронзових медалі і в загальному рейтингу команд посіла 14-те місце. За кількістю золотих медалей Україна перебуває на 6-му місці після Китаю, Японії, Росії, Республіки Корея та Корейської народно-демократичної республіки.

Особисті результати

N	Прізвище та ім'я	Навчальний заклад	Медаль
1	Веклич Богдан	учень 10-го класу Києво-Печерського ліцею "Лідер" N171 м. Києва	Золота
2	Сердюк Назар	випускник фізико-математичного ліцею N 208 Дніпровського району м. Києва	Золота
3	Сенін Віталій	випускник фізико-математичного ліцею N 208 Дніпровського району м. Києва	Золота
4	Лисакевич Анастасія	випускниця Харківського фізико-	Срібна

		математичного ліцею N27	
5	Кудла Ігор	випускник Києво-Печерського ліцею "Лідер" N171 м. Києва	Бронзова
6	Щедрина Дар'я	випускниця Українського фізико-математичного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка	Бронзова

Успіхи українських школярів на міжнародних математичних олімпіадах - результат творчої, наполегливої, систематичної роботи учителів, керівників команди, членів журі та експертів Всеукраїнських учнівських олімпіад.

Переможці і призери цьогоорічної олімпіади - учні заслужених вчителів України: Полонського Віталія Борисовича, Якіра Михайла Семеновича (Києво-Печерський ліцей "Лідер" N171 м. Києва), Тимошкевич Вікторії Олексіївни (фізико-математичний ліцей N 208 м. Києва), Ліфіця Сергія Олександровича (Харківський фізико-математичний ліцей N27), Номировського Дмитра Анатолійовича (Український фізико-математичний ліцей Київського національного університету імені Тараса Шевченка).

Науковий керівник команди - Рубльов Богдан Владиславович, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор фізико-математичних наук.

Керівник команди - Наталія Сергіївна Прокопенко, головний спеціаліст департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України.

Таблиця загальнокомандного заліку

Рейтинг	Країна	Загальна кількість балів	Золоті медалі	Срібні медалі	Бронзові медалі	Загальна кількість медалей
1	Китай	221	6	0	0	6
2	Японія	212	5	0	1	6
3	Росія	203	5	1	0	6
4	Республіка Корея	188	3	3	0	6
5	Корейська народно-демократична республіка	183	3	2	1	6
6	США	182	2	4	0	6
7	Таїланд	181	1	5	0	6
8	Туреччина	177	2	4	0	6
9	Німеччина	171	1	4	1	6
10	Білорусія	167	1	4	1	6
11	Італія	165	2	2	2	6
11	Тайвань	165	1	5	0	6
13	Румунія	163	2	2	2	6
14	УКРАЇНА	162	3	1	2	6
15	В'єтнам	161	2	2	2	6

15	Ісламська республіка Іран	161	1	4	1	6
17	Бразилія	160	1	3	2	6
18	Канада	158	1	3	2	6
19	Болгарія	157	1	3	2	6
19	Угорщина	157	1	2	3	6
19	Великобританія	157	1	3	2	6

Детальнішу інформацію можна отримати на офіційному сайті олімпіади: <http://www.imo-official.org>

Наступна, 51-та, Міжнародна математична олімпіада відбудеться у м. Астана (Казахстан) з 2 по 15 липня 2010 року.

На фото (зліва направо): Веклич Богдан, Сердюк Назар, Щедрина Дар'я, Лисакевич Анастасія, Кудла Ігор, Сенін Віталій

Учнівська збірна України - 12-та в Європі

Українська збірна на 10-му літньому Європейському юнацькому олімпійському фестивалі у фінському Тампере завоювала 2 золоті, 3 срібні та 8 бронзових нагород, посівши 12-те загальнокомандне місце.

"Левову" частку українських медалей здобули дзюдоїсти та легкоатлети. Долучилися до поповнення медальної скарбнички також гімнасти і плавці.

Найбільш медальним для України став останній день змагань. Наші спортсмени здобули 3 срібних та стільки ж бронзових медалей.

Медальних здобутків юнацької збірної України не вистачило, щоб потрапити до "десятки" загальнокомандного заліку. Успішніше виступили наші сусіди росіяни (1-ше місце), румуни (9-те місце) та поляки (10-та позиція). Щоправда, з 49 країн-учасниць олімпійського фестивалю 12 не завоювали взагалі жодної медалі.

Наступний юнацький олімпійський фестиваль відбудеться у турецькому місті Трабзон в 2011 році.

Українці, що здобули медалі в Тампере:

Золото:

1. Вікторія Клочко - легка атлетика (метання диску)
2. Наталія Ільків - дзюдо (52 кг)

Срібло:

1. Микита Єрмак - спортивна гімнастика (вправи на кільцях)
2. Андрій Колесник - дзюдо (понад 90 кг)
3. Юлія Кисельова - плавання (200 м батерфляй)

Бронза:

1. Андрій Кушков - дзюдо (55 кг)
2. Дмитро Атанов - дзюдо (50 кг)
3. Олександра Олійник - легка атлетика (3000 м)
4. Катерина Ляліна - дзюдо (57 кг)
5. Євген Строкань - легка атлетика (потрійний стрибок)
6. Олександр Ничипорчук - легка атлетика (метання спису)
7. Максим Семянків - спортивна гімнастика (вправи на коні)
8. Максим Шемберев - плавання (400 м комплекс)

„Видатні українці світу”

Кличко Володимир Володимирович (25 березня 1976, Сонячне, Казахстан) — український боксер у суперважкій ваговій категорії, чемпіон світу за версіями IBF WBO та IBO у суперважкій вазі, чемпіон Європи серед юніорів, п'ятиразовий чемпіон України з боксу, чемпіон I Всесвітніх ігор військовослужбовців у важкій ваговій категорії (Італія, 1995 рік), срібний призер чемпіонату Європи з боксу (1996 рік), чемпіон з боксу у суперважкій ваговій категорії на Олімпійських іграх в Атланті, золота медаль (1996 рік).

1 грудня 2005 Володимир і Віталій Клички одержали найпрестижнішу медіа-премію Німеччини — Бамбі (*Bambi*).

10 березня 2007 в Маннгеймі Володимир Кличко провів бій на захист титулу чемпіона світу за версією IBF у надважкій вазі. У другому раунді він технічним нокаутом переміг американського боксера Рея Остіна. Ця перемога стала 48 (43 нокаутом) в кар'єрі.

8 липня 2007 року Володимир Кличко захистив титул чемпіона світу з боксу в надважкій ваговій категорії за версії Міжнародної федерації боксу (IBF) здобувши перемогу над Леймоном Брюстером. Бій проводився в Кельні.

23 лютого 2008 року у Нью-Йорку на відомій арені Медісон Сквер Гарден у першому з 1999 року об'єднавчому бою чемпіонів світу у суперважкій вазі Володимир Кличко переміг у дванадцяти раундах росіянина Султана Ібрагімова за рішенням суддів. Кличко, таким чином, об'єднав чемпіонські титули за версіями організацій IBF, WBO та другорядної IBO.

Приймак В'ячеслав

1990р. н.

Коломийський політехнічний коледж, III курс, група Ф-31

МИСТЕЦТВО ЖИТИ

*Єдиний шлях, що веде до знання, - це діяльність
Джордж Бернард Шоу*

П'ять українських університетів отримали спеціальний статус

Відповідні постанови прийняв Кабінет міністрів України з ініціативи МОН

**Києво-Могилянська академія,
Острозька академія,
Національна юридична академія імені Ярослава Мудрого,
Львівський національний університет імені Івана Франка та
Київський національний університет імені Тараса Шевченка**
отримали статус самоврядних дослідницьких вищих навчальних закладів.

Прес-служба МОН

ЛІНІЯ ДОВІРИ

*Обдарованість – завжди унікальна, тому марно шукати
універсальні ознаки обдарованих дітей.
Р. Стернберг*

Чому дитина не хоче йти до школи?

Батьки шукають школу для малят заздалегідь. У 4 -5 років майже всі вже пристроюють своє чадо до підготовчої групи. Але трапляється, що після інтенсивної підготовки інтерес малят до школи майже вгасає.

Не свари мене, мамо!

У звичайному дитячому садку проводять комплексне дослідження готовності до школи. Перед психологом сидить шестирічний Рома. Через кілька місяців, 1 вересня, він має піти до школи, а з'ясується, що треба перевірити, чи готовий він до навчання.

Рома помітно напружений і схвилюваний. Що викликає таке хвилювання, адже він дуже розумний хлопчик і прекрасно знає психолога?

-Я тобі зараз прочитаю 10 слів, а ти повтори ті, котрі запам'ятаєш, - просить психолог.

Рома починає повторювати, але голос його невпевнений і тихий. Те ж саме повторюється й на всіх інших тестах: іноді Рома не може почати говорити, на його очі навертаються сльози, і тільки після підбадьорення він виконує завдання... практично без помилок! У хлопчика добре розвинута рука, уже зараз вона цілком готова до письма. У нього чудове образне мислення: дітей з таким же результатом за тестом на творчу уяву взагалі можна перерахувати по пальцях. Але у хлопчика занадто висока особистісна тривожність. Поводитися більш упевнено йому заважає страх. Звідкіля він узявся?

Психолог запитує:

- Ромо, а ти до школи йти хочеш?

- Ні!, - з якимсь безнадійним протестом вигукує хлопчик.

- А чому?, - запитує психолог.

- Тому що там уроки будуть складні та завдання великі потрібно буде виконувати. Ще боюсь, що двійку поставлять, - із сумом говорить Рома.

Але ж у хлопчика досить високий рівень розвитку, щоб упоратися з завданнями для першого класу! Йому це цілком під силу, так чому ж він упевнений у зворотному? У психолога з'являється гіпотеза...

- Ромо, а вдома тебе часто лають?

- Часто... Мене батько навіть ременем б'є, - очі хлопчика повні сліз.

- За що ж?

- Якщо я погано напишу або до мами чіпляюсь, - Рома ледь стримується.

- А чи часто тебе хвалять?

- Іноді. Коли прочитаю добре та не бешкетую, - більше спокійно відповідає він.

Чесно говорячи, те, що Рома бешкетує, уявити дуже важко.

У групі він поводить себе чужою та й у вихователя немає ніяких приводів для невдоволення. У три роки це була рухлива дитина, у міру хуліганиста, але весела й жива. Зараз же хлопчик схожий на маленького загнаного в кут звірка, настільки він завжди насторожений і напружений.

Звичайно, психолог поговорив із ним, розповів, що в першому класі двійок, і взагалі оцінок, не ставлять. Вирішили навіть кілька завдань із програми першого класу, і найбільш важке із них виявилось Ромі під силу, на що психолог звернула його увагу. Поговорили про те, що всі завдання він виконав на «4» або «5» і що в нього дуже розумна голова, ось тільки б йому бути дещо сміливішим!

Чому він не хоче?

Сьогодні до першокласників пред'являють набагато більш високі вимоги, ніж 20 років тому. Дитина, яка не досягла семи років, повинна мати розвинуту пам'ять, логічне мислення й увагу. Їй потрібно володіти добре розвинутою дрібною моторикою, що визначає, наскільки швидко й добре вона навчиться писати. Передбачається, що дитина вже вміє читати, рахувати, розповідати за картинкою, у неї солідний багаж загальних знань.

Батьки, почувши про такі драконівські вимоги, прагнуть віддати своє чадо на курси підготовки до школи в тому дитячому садку, що відвідує дитина, або в тій школі, куди вона піде вчитись. Звичайно, це непогано. Особливо, якщо врахувати той факт, що самі батьки найчастіше не можуть комплексно підготувати дитину. У них немає спеціальних знань і часто - часу.

У групах підготовки до школи дітям звичайно задають домашні завдання. Виконання їх вважається як би не обов'язковим (і не має бути таким!). Але на практиці, якщо дитина не виконає завдання, її по голівці не погладять. Тому в кожній другій родині, де є дошкільник, періодично розгортаються баталії.

Дитина не хоче сідати за уроки, вона жадає грати. Мама наполягає, свариться, батько погрожує ременем. Залякане маля сідає за стіл. Однак цифри, букви та візерунки виходять кривими, букви не хочуть складатись у слова. Батьки закипають: «Так він просто лінується! Не бажає займатись! Ми гроші платимо, а він!..» І обрушують на дитину весь свій гнів. Хто словесний, а хто й фізичний.

Але дорослі в цьому випадку абсолютно не праві. Дитина не винна. Справа в тому, що така поведінка цілком відповідає її віку. За своєю сутністю вона ще дошкільник. А провідна діяльність у дітей у такому віці - гра. Це задоволення, те, що цікаво, і тому дитина може присвячувати грі багато часу. Саме у грі дошкільник розвиває пам'ять, увагу, уяву, «відіграє» свої страхи, складні життєві ситуації та шукає виходи з них. Для малюка цього віку на першому місці все ще залишається слово «хочу», а зовсім не слово «треба». Звичайно, чим старше стає дитина, тим легше їй примусити себе зайняти чимось, що їй не так цікаво. Легше, але зовсім не легко.

Педагоги на курсах підготовки до школи намагаються враховувати все це: заняття проходять у ігровій, цікавій і близькій дитині формі. Тому діти звичайно із задоволенням відвідують такі заняття, чекають на них. Але приходячи додому, діти нізащо не хочуть виконувати завдання. Чому? Тому що батьки прагнуть посадити їх за стіл саме зі словом «треба» і, не дай Боже, з ременем за спиною. Батьки погрожують: «Ось не будеш робити уроки, двірником станеш!» Або: «У школу підеш, будеш одні двійки одержувати, раз займатись не хочеш!» Поступово в голові дитини формується темний, загрозливий образ школи та вчителя.

У таких дітей психологи діагностують високий рівень внутрішньої тривоги, а також повну відсутність бажання йти до школи.

Завищена планка

Ситуація стає ще гірше, якщо батьки сварять або фізично карають дитину за погане, на їхню думку, виконання завдання. Часто батьки виходять із себе, слухаючи, як маля не може скласти букви у склади та прочитати слово. Або коли вони бачать невдалі букви та цифри в зошитах. Якими тільки епітетами не нагороджують люблячі батьки й мами своїх дітей: «Бездара! Тупиця! Безглуздий!» Можливо, батьки щиро думають, що саме в такий спосіб зможуть настроїти дитину на краще виконання завдання. Але домагаються протилежного результату: малюк не тільки не поліпшує свої результати, але починає міркувати ще гірше.

Найчастіше батьки висувають завищені вимоги до дитини. Саме це і проявилось у історії з Ромою. Тести показали гарну підготовленість хлопчика до школи як в письмі, так і виконанні усних завдань. А батьки незмінно карали малюка, оскільки його результати не збігалися з їхніми «стандартами».

Усім батькам, безумовно, хочеться бачити каліграфічне написання букв, цифр і візерунків і чути виразне читання. Але це неможливо в 5-6 років! Тільки ближче до семи років середньостатистична дитина починає читати по складах більш-менш упевнено. У психологічних тестах дещо кривуваті та невпевнені лінії в завданнях «Обведи по крапках», а тим більше при самостійному зображенні не вважаються помилкою. Більш того, у тесті «Графічний диктант» нерівні, тремтячі лінії, «бруд» не викликають зниження оцінки. Хоча саме підвищеної акуратності батьки зазвичай жадають від дітей.

Боюсь до тремтіння...

Дитина, яку часто сварять або навіть б'ють за «погано» зроблену роботу, починає боятися братися за будь-яке завдання, тому що заздалегідь боїться покарання. Це відбивається на м'язовому тонусі: м'язи руки та пальців виявляються настільки напруженими, що ні про яке успішне виконання письмових завдань і мови бути не може. Перенапружуються й голосові м'язи, й ось уже дитина не може прочитати речення, а її голос стає тихим, тремтячим і здавленим. Не говорячи вже про те, що головна думка б'ється в голові: «Як би знову не покарали!» А для успішних занять у дитини мусить бути зовсім інший настрій: упевненість, інтерес, бажання довідатись щось нове та цікаве. Але все це паралізується страхом перед неминучим покаранням.

Малюк неодноразово чув від батьків і вихователів, що у школі сутужніше, ніж у садку, треба робити уроки та можуть поставити двійку. Але якщо вже зараз майбутнього першокласника сварять або навіть б'ють за погано зроблені уроки, то цей страх поширюється на школу: «Не хочу й боюсь іти до школи, тому що можу одержати двійку, а потім ременя від батька».

Дитина, яка звикла чути окрик або одержувати зашийника за невірну відповідь, буде боятись відкрити на уроці рот і зволіє або мовчати, або сказати «не знаю», аби не ставити себе під загрозу. Однак незабаром школяр зрозуміє: за мовчання або «не знаю» можна гарантовано одержати ту оцінку, що боїшся більше за все. Можливо, також, що діти, які знають і мовчать, бояться агресії з боку вчителя. Вони ж уже звикли до неї, поки займалися з батьками вдома.

Дитина попадає в ситуацію, коли вона й відповісти боїться, і не відповісти не може. Ця ситуація стресова, і вона провокує хронічну шкільну неуспішність, невротичні симптоми (нервові тики, нав'язливі рухи для самозаспокоєння), а також підвищену захворюваність (коли хворієш, до школи ходити не треба). Саме так батьки домагаються того, щоб їхня дитина не хотіла йти до школи, у неї була висока внутрішня тривога, щоб вона втратила довіру до найближчих людей (своїм батькам), і в остаточному підсумку стала неуспішним учнем.

Для того щоб мати гарний шкільний старт, дитина повинна хотіти йти до школи, очікувати цю подію з нетерпінням. Якщо вона споконвічно негативно налаштована на школу, то навряд чи буде комфортно почувати себе в ній і добре вчитись.

Благі наміри

... А що ж Рома? У нього чудова розумна голова й гарний потенціал розвитку, щоби стати одним із перших учнів у класі. Немає головного: мудрої позиції батьків. Поки його залякують, він не зможе добре вчитись, хоча саме цей метод батьки вважають найбільш ефективним. На уроці замість того, щоби жваво відповісти, він буде боротися зі сльозами, що навертаються на очі, і запекло сумніватись: а чи правильну він дасть відповідь? Якщо раптом помилиться, то чи не поставлять йому двійку? А з нею додому краще не ходити. І ось уже Рома весь у полоні страху. Навіть якщо він насмілиться відповісти, його голос буде таким тихим і невпевненим, що вчителю доведеться наблизитись до нього, щоб хоч щось розчути, а це паралізує залишки його волі.

Учитель, який любить дітей, зрозуміє, що проблема хлопчика зовсім не в незнанні або відсутності підготовки, а в паралізуючому його страху. Про таких хлопців учителя говорять: «Знає, але мовчить». Але школа є школа, і в неї досить жорсткі вимоги. Рома виявиться таким, хто пасе крайніх, а це, швидше за все, викликає більш значну агресію з боку батьків. А ближче до підліткового віку його проблеми тільки підсиляться. Саме в такий незграбний спосіб можна зробити з розумної, потенційно успішної дитини тремтячого невротика, який боїться виконати завдання або відповісти на уроці.

Хочеться сказати батькам: ви любите своїх дітей і бажаєте їм тільки гарного. Будьте же критичні, і насамперед стосовно самих себе. Багато дитячих проблем ретельно «вирощуються й удобрюються», як не сумно, саме батьками. Починаючи підготовку до школи, не форсуйте події та намагайтесь до пори до часу перетворити все на захоплюючу гру. Розбудивши цікавість до школи в малюка, вам треба буде потім тільки розвивати її.

10 правил-помічників

Батьки можуть запитати: як переконати малюка виконувати завдання педагога без лементу та погроз? Немає нічого неможливого!

1. Виробіть чіткий режим. Нехай дитина знає, що в суботу та неділю після сніданку, вона 15-20 хвилин виконує завдання. Потім ще 15-20 хвилин увечері. Повісьте режим дня на стіні та звійрайтесь з ним, якщо малюк упирається.

2. Не тримайте дитину за столом більш 15-20-ти хвилин. «Будеш сидіти, поки не зробиш!», - абсолютно неприйнятний варіант для дошкільника. Якщо він знає, що заняття не будуть тривалим, то не стане сильно вpirатись, приступаючи до них.

3. Під час виконання дитиною завдання намагайтесь бути присутніми рядом (але не сидіти поруч). Це потрібно, по-перше, для того, щоб малюк менше відволікався, а, по-друге, щоб надати йому допомогу, якщо вона знадобиться. Якщо дитина чогось не зрозуміє та попросила допомогти, підійдіть, спокійно й доброзичливо допоможіть їй.

4. Включайте до заняття ігрової та змагальні моменти.

Ви можете купити пісочний годинник і запропонувати дитині встигнути написати 2-3 рядки, доки сиплеться пісок. Це допоможе дитині краще концентруватись на завданні та зробити його більш цікавим.

5. Виключайте зі своєї мови образливі слова («недотепа», «безглуздий», «дурний» тощо). Оцінюйте не особистість дитини, а її дії. Якщо завдання виконане погано, скажіть: «На жаль, ти сьогодні не занадто старався. Бачиш, як неакуратно вийшло». Зрозуміло, фізичні покарання цілком заборонені!

6. Ніколи не порівнюйте успіхи вашої дитини й інших дітей. Порівнюйте її досягнення або невдачі з її ж минулим досвідом. Скажіть малюку приблизно так: «Минулого разу в тебе не зовсім добре вийшло, а сьогодні вже набагато краще!» Або: «Сьогодні ти не дуже старався. Сподіваюсь, що наступного разу в тебе вийде більш акуратно».

7. Більше хваліть дитину. Ваше несхвалення повинне бути м'яким, а похвала - більш частою.

8. Пам'ятайте, що малюк і так розвивається семимильними кроками (особливо, якщо йому не заважати). Не жадайте від нього неможливого, він обов'язково всьому навчиться!

9. Щоб мати об'єктивні дані про розвиток дитини, зверніться до психолога. Якщо у вашому дитячому садку є психолог, то в коло його обов'язків входить комплексне тестування дітей підготовчої групи до школи. Обов'язково довідайтесь про результати й одержуйте рекомендації.

Якщо такого фахівця в садку немає, зверніться до найближчого психологічного центру.

10. Ніколи не лякайте ані школою, ані вчителями. Щоб дитина хотіла йти до школи, в її голові має скластись позитивний, теплий образ. Розповідайте їй про ваше шкільне дитинство, згадаєте кілька веселих історій. Покажіть шкільні фото й розповідайте про ваше шкільне життя й однокласників. Розповідайте якнайбільше й конкретніше про шкільні звичаї та правила.

Пограйте у школу (ви - учитель, дитина та м'які іграшки - учні), а у грі задійте шкільну атрибутику: портфель, зошити, ручки, прописи, щоденник.

І тоді ваш малюк буде чекати на 1 вересня з нетерпінням!

Щоб дитина НЕ захотіла йти до школи

Змушуйте її виконувати всі завдання, і нехай сидить, поки все не зробить.

Якщо ви бачите, що дитина не старається, грізно прикрикніть на неї або навіть погрозуйте ременем.

Якнайбільше лякайте школою, злими вчителями та двійками в щоденнику.

Застосовуйте залякування для того, щоб вона сіла займатись і краще робила завдання («Не підеш гуляти, доки все-все не зробиш!», «Ніяких мультиків, раз не старався!», «У зоопарк із таким ледарем, як ти, не піду!»).

Частіше сваріть та ніколи не хваліть дитину.

Автор: Юлія Василькіна, сімейний психолог

По матеріалах: Мой ребенок

СВІТ ТВОРЧОСТІ

Знати необхідно не тому, щоб тільки знати, але для того, щоб навчитися робити.

Максим Горький

Сьогодні в гостях у «Вісника» з найкращими побажаннями Осипенко Любов Кирилівна, яка дарує читачам свої вірші

Мавка

Я живу, наче мавка у лісі,
Де зозуля в садочку кує,
Зранку білка сидить на горісі,
І за соснами сонце встає.
Під вікном соловейко співає,
І кульбаба росте, і спориш.
Я оцю всю красу не зміняю
Ні на який Нью – Йорк чи Париж.
Чорнобривці ростуть біля хати
І веселка в росі виграє.
Тут зі мною живе моя мати,
Тут пройшло все дитинство моє.
Тут була молода і вродлива,
Тут підкралася вже сивина.
Тільки тут можу бути щаслива,
Тільки тут можу дихать сповна.

Матусина молитва

Приходьте до отчого дому,
Матусі листа напишіть.
Вона ж не розкаже нікому,
Як серце стареньке болить,
Як діток чекає до себе
І згадує внуків весь час,
Як руки простягши до неба
Молитви читає за нас.
Хустинкою сльози втирає
І топить потріскану піч.
Цілісінький день не вгаває,
А потім не спить цілу ніч.
То ж ви поспішайте до мами,
Її на лишайте одну.
Цінують ще більше з роками,
Шанують її сивину.
Від праці поморщені руки,
Вся біла, як сніг, голова.
Порошу я вас, діти й онуки,
Спішіть, доки мама жива.

ЦІКАВІ ФАКТИ

5 найдурніших судових позовів

1. В 1999 році батьки 27-літнього Деніела Дюкса, який потонув у басейні з косаткою в океанаріумі в Орландо, подали в суд на заклад, вимагаючи кілька мільйонів доларів за те, що небезпечного хижака ті афішували як миле безпечне створіння.

2. Американець, який в 1997 році змінив своє ім'я на Jack Ass (jackass по-англійськи значить "осел") подав у суд на MTV, заявивши, що в шоу Jackass, що йде на каналі, незаконно використовується його ім'я.

3. В 1995 році Анна Аяла подала в суд на закусочну Wendy's у Сан-Хосе (Каліфорнія), заявивши, що в соусі вона виявила відрізаний палець. У ході розслідування з'ясувалося, що палець жінка підклала сама. Їй дали дев'ять років в'язниці.

4. В 2000 році серфер з Каліфорнії подав у суд на свого колегу за те, що той "украє у нього хвилю". Справу заводити відмовилися, обґрунтувавши це тим, що неможливо оцінити "біль і страждання", доставлені спогляданням того, як хтось піймає хвилю, яка призначалася для тебе.

5. В 1995 році жінка, яка напилася на корпоративній вечірці і розбилася, сівши після цього за кермо, успішно подала в суд на свого роботодавця за те, що він дозволив їй вести машину. 52-літня Лінда Хант із канадського Онтаріо відсудила більше 300 тис. доларів в Sutton Group Realty Ltd, заявивши, що бос не повинен був дозволяти їй їхати додому.

Засновник і видавець

Всеукраїнська молодіжна громадська організація
«Союз обдарованої молоді»

Головний редактор

Тетяна Пригода tania@som.org.ua

Художник номера

Тарас Коблюк

**Статті, новини, оголошення, пропозиції приймаються
за адресою редакції: visnuk@som.org.ua**

Редакція має право скорочувати та редагувати надіслані матеріали.
Статті не рецензуються і не повертаються. Листування з авторами
та колективами через поштову скриньку головного редактора або
«Вісника обдарованої молоді».

Вісник розповсюджується безкоштовно. Цитування і передрук
матеріалів з обов'язковим посиланням на «Вісник обдарованої молоді».
Даний примірник розіслано за понад 2100 електронними адресами.
Підписатися на «Вісник обдарованої молоді» можна на сайті
www.som.org.ua.

© ВМГО «Союз обдарованої молоді», 1999-2009

© Автори матеріалів, 2009

